

**Conceptes fonamentals de patrimoni artístic i  
museografia**

Codi: 100542

Crèdits: 6

| Titulació                 | Típus | Curs | Semestre |
|---------------------------|-------|------|----------|
| 2500239 Història de l'Art | FB    | 2    | 2        |

**Professor/a de contacte**

Nom: Daniel Rico Camps

Correu electrònic: Daniel.Rico@uab.cat

**Utilització d'idiomes a l'assignatura**

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

**Altres indicacions sobre les llengües**

Es poden proposar algunes lectures en altres idiomes (castellà, anglès, francès o italià)

**Equip docent**

Anna Vie Riba

**Prerequisits**

Tenir nocions bàsiques d'història de l'art, col·leccionisme i museologia

**Objectius**

Conèixer el discurs teòric sobre el concepte de patrimoni i les metodologies que s'utilitzen per a la seva protecció.

Analitzar la política cultural d'institucions catalanes i espanyoles en matèria de patrimoni i fer-ne una comparativa amb d'altres països europeus.

Donar instruments que portina a la reflexió sobre la difusió i comunicació del patrimoni, tenint en compte al seva conservació.

Establir criteris i facilitar eines per a l'elaboració d'itineraris de patrimoni cultural i el codi ètic dels professionals en aquest camp.

**Competències**

- Aplicar el domini de l'instrumental crític i metodològic fonamental per comprendre i narrar la història de l'art i per reflexionar sobre la professió de l'historiador de l'art.
- Demostrar que es tenen coneixements bàsics de museologia i museografia, així com de la problemàtica actual sobre la conservació i la restauració del patrimoni artístic

- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Expressar coneixements específics sobre l'origen, l'evolució i els diversos camps d'estudi de la història de l'art, així com sobre els temes, el vocabulari i els debats clàssics i actuals de la disciplina.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia
- Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.

## Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar conceptes bàsics de museologia i museografia
2. Analitzar els debats actuals o passats sobre gestió, conservació, restauració i sistemes de documentació del patrimoni artístic.
3. Analitzar els debats clàssics i actuals de la disciplina.
4. Analitzar els receptors d'un fenomen artístic en un determinat context cultural.
5. Identificar les idees principals i les secundàries i expressar-les amb correcció lingüística
6. Reconèixer els coneixements metodològics, iconogràfics i de teoria de l'art per fer la lectura d'una imatge artística.
7. Treballar en equip, respectant les opinions alienes i dissenyant estratègies de col·laboració.

## Continguts

TEMA 1: HISTÒRIA DE PATRIMONI. ¿Per què i des de quan conservem els monuments històrics i altres objectes del passat? A partir de la lectura i comentari a classe d'un dossier de textos, s'analitzarà la història del concepte de "patrimoni cultural" des del segle XVIII fin a l'actualitat i s'introduirà el vocabulari bàsic de l'assignatura.

TEMA 2: ACTUALITAT DEL PATRIMONI. La visita al MAC (Museu d'art de Cerdanyola) serà el punt de partida per parlar de les funcions i finalitats del museu, de la professió i de les organitzacions gestores del patrimoni.

TEMA 3: CONSERVACIÓ, RESTAURACIÓ I MARC LEGAL. La visita al CRBM (Centre de Restauració de Bens Mobles de la Generalitat de Catalunya) farà d'eix conductor d'aquest apartat, dedicat a estudiar la protecció del patrimoni des de la perspectiva legal i explicar alguns conceptes fonamentals de conservació preventiva i curativa.

TEMA 4: INTERPRETACIÓ DEL PATRIMONI. Iniciació al que s'anomena "interpretació" del patrimoni a partir de 4 o 5 treballs pràctics que els alumnes hauran de preparar en equip durant l'assignatura i exposar a final de curs.

## Metodologia

Sessions teòrico-pràctiques on es combinarà l'exposició i introducció de conceptes amb eines per debatre'ls.

Visites per conèixer "in situ" algun element patrimonial.

Conferències expertes en sessions de classe.

## Activitats formatives

| Títol            | Hores | ECTS | Resultats d'aprenentatge |
|------------------|-------|------|--------------------------|
| Tipus: Dirigides |       |      |                          |

|                                                       |    |     |                     |
|-------------------------------------------------------|----|-----|---------------------|
| activitats diverses                                   | 30 | 1,2 | 7                   |
| assistència a classe                                  | 40 | 1,6 | 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 |
| <b>Tipus: Supervisades</b>                            |    |     |                     |
| treball de camp                                       | 40 | 1,6 | 1, 2, 3             |
| <b>Tipus: Autònomes</b>                               |    |     |                     |
| treballs, estudi general i preparació proves escrites | 40 | 1,6 | 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 |

## Avaluació

El contingut de les classes és només una base d'adquisició de coneixements. Per superar l'assignatura s'ha d'ampliar el contingut mitjançant lectures (com a mínim les obligatòries) i participant de forma activa al curs i en les diverses activitats complementaries que es proposin, ja siguin seminaris, visites a museus o monuments i altres activitats que es puguin organitzar al llarg del semestre i que es considerin obligatòries.

1) DUES PROVES ESCRITES, una de control del primer tema i de la lectura del dossier (1), i l'altra de la resta de temes i les lectures obligatòries 2 i 3.

Puntuació: 60% (30% el primer i 30% el segon)

2) TREBALL DE GRUP. Els grups es crearan el primer dia classe i el tema es triarà i consensuarà amb els professors durant les dues primeres setmanes de classe. S'hauran de fer com a mínim dues tutories, una de seguiment del treball escrit i l'altra d'orientació de la presentació pública. Les dates d'entrega es fixaran el primer dia de classe.

Algunes propostes de temes: Montserrat, les esglésies romàniques de la vall de Boi, edificis singulars com la Pedrera, la Sagrada Família o l'hospital de Sant Pau. Patrimoni immaterial: els Castellers, la Patum de Berga, la Dieta mediterrània...

Puntuació: 30% (20% el treball escrit i 10% la presentació pública)

3) ASSISTÈNCIA I PARTICIPACIÓ a les classes, a les sortides, a l'exposició de treballs dels companys, etc.

Puntuació: 10%

## Activitats d'avaluació

| Títol                                             | Pes | Hores | ECTS | Resultats d'aprenentatge |
|---------------------------------------------------|-----|-------|------|--------------------------|
| Participació activa a les sortides, classes, etc. | 10% | 0     | 0    | 1, 2, 3                  |
| proves escrites                                   | 60% | 0     | 0    | 1, 2, 3, 4, 5, 6         |
| treball de camp                                   | 30% | 0     | 0    | 1, 2, 3, 4, 7            |

## Bibliografia

### Lectures obligatòries

1. Dossier amb la selecció de textos del tema 1. S'ha de comprar al Servei de Reprografia.

2. Legislació:

- Ley del patrimonio histórico español, 16/1985:

<https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-1985-12534>

- Llei de museus, 17/1990, i Llei del Patrimoni Cultural Català, 9/1993:

[http://cultura.gencat.cat/ca/departament/estructura\\_i\\_adreces/organismes/dgpc/temes/museus/Recursos/normat](http://cultura.gencat.cat/ca/departament/estructura_i_adreces/organismes/dgpc/temes/museus/Recursos/normat)

3. Codi de deontologia de l'ICOM per als museus

<http://icom.museum/who-we-are/the-vision/code-of-ethics.html>

#### *Bibliografia general*

Ballart Hernández, J. i Juan Tresserras, J., *Gestión del patrimonio cultural*, Barcelona, 2001.

Bolaños, M., *La memoria del mundo. Cien años de museología 1900-2000*, Gijón, 2002.

Choay, F., *Alegoría del Patrimonio* (1992), Barcelona, 2007.

Donaire, J. A., *Turisme cultural. Entre l'experiència i el ritual*, Girona, 2008.

González-Varas, I., *Patrimonio cultural. Conceptos, debates y problemas*, Madrid, 2015.

Hernandez Hernandez, F., *El patrimonio cultural: la memoria recuperada*, Gijón, 2002.

Iniesta i González, M., *Els gabinets del món. Antropologia, museus i museologia*, Lleida, 1994.

Lord, B. i G., *Manual de gestión de museos*, Barcelona, 1998.

Padrós Reig, C., *Derecho y cultura*, Barcelona, 2000.

Rivière, G.-H., *La museología*, Madrid, 1993.